

DEREKASNÉ OROSZ ANDREA

Kistérségi együttműködés modellje Borsod-Abaúj-Zemplén megyében*

Társulással az Európai Unóba

A rendszerváltás után az oktatásügyben számos olyan szakmai probléma látott napvilágot, amelyeket korábban a szakfelügyelet, illetve az oktatásigazgatás hagyományos szervei oldottak meg. Valójában egy meglehetősen áttekinthetetlen, nehezen kezelhető helyzet alakult ki.

Megszületett a felismerés: egy teljesen újfajta felfogásra van szükség annak eléréséhez, hogy a közoktatási rendszer hatékony működéséért felelős tényezők a reális igények és lehetőségek felől közelítsék meg a kérdést. Egyre markánsabban jelent meg a települések közötti együttműködés szükségessége mind az oktatásigazgatás, mind a pedagógiai szolgáltatások területén.

Ebben a környezetben jelentkezett a társulások létrehozásának az igénye. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 12 közoktatási ellátási körzet jött létre az 1990-es évek végén. Az önkormányzatok 80%-a írta alá a szerződéseket.

A *Mezőkövesdi Térségi Közoktatási Társulás* 1998-as megalakulása óta a társult önkormányzatok bebizonyították, hogy egyik legfontosabb törvényi feladatuk színvonalas, hatékony ellátása érdekében képesek együtt dolgozni. Az önkormányzatok nem féltették önállóságukat. Hasznosnak bizonyult az együttműködés:

- a *pedagógusoknak*, mert lehetőségük van a rendszeres tájékozódásra, konzultációkra, tapasztalatcserékre;
- a *tanulóknak és a szülőknek*, hiszen elérhető közelségbe kerültek a pedagógiai szakszolgáltatások, a különböző kiskörzeti versenyeken pedig a tanulók kipróbálhatták magukat,
- mindez kiegészült az *információs rendszer fejlődésével* és a pályázati lehetőségek bővítésével.

A körzeti szakmai munkaközösség

A közoktatási társulásunk sokrétű pedagógiai munkáját a szakmai munkaközösségek foglalják keretbe. Elsősorban módszertani kérdésekben nyújtanak segítséget az intézményekben folyó munka szervezéséhez és ellenőrzéséhez. A törvényi háttére mindennek pontosan behatárolt.

Fogalma: a munkaközösséget az azonos szakterületen dolgozók alkotják, amelyeknek élén egy olyan pedagógus áll, akinek megbízatásával rátermettsége és szervezőkészsége miatt egyetértenek a munkaközösség tagjai.

Célja:

- oktató-nevelő munka fejlesztése, szakmai egység biztosítása, továbbképzés segítése,
- intézmények vezetői részére szaktanácsadás nyújtása,
- minőségbiztosítás segítése,
- belső értékelési rendszer kidolgozása,
- tantárgyi integráció létrehozása.

Feladata: – szolgáltatással – a térség iskoláinak, pedagógusainak igénye alapján.

A társulásunk keretében működését megkezdő 20 munkaközösség mellé 2002-ben az igazgatók kezdeményezésére jött létre az Iskolai Könyvtárosok Munkaközössége.

Az Iskolai Könyvtárosok Munkaközössége

Megalakulás forrása:

- A mezőkövesdi térség 24 társult önkormányzatának igénye.
- A könyvtári rendszer szakmai támogatásának hiányossága rendszerváltás után.
- A NAT bevezetésével a könyvtárhasználaton integrált tanítási tartalmának megjelenése.
- Tartós tankönyvek-letétek gondozásának problémái.
- Pályázati források keresése a fejlesztésekhez.
- Könyvtáros tanárok továbbképzésének megszervezése.

Tervezett szakmai munka

Az első lépések:

1. Előzetes kérdőíves állapotfelmérés a társult iskolák igazgatóinak közreműködésével.

<u>19 iskola</u>	<u>5 városi</u>	<u>14 községi iskola</u>
főállású kv. t.	2	1
kettős funkciójú	3	1 kv. diploma
átlag gyűjtemény		4500 kötet
könyvtáros	70% tanító	25% szakkollégium
	30% tanár	10% kv. asszisztens

2. A könyvtári rendszer segítségének megkérése.
3. Alakuló értekezleten
  - igények felmérése,
  - vezető személyének elfogadása,
  - munkaterv körvonalainak meghatározása,
  - személyes kapcsolatok kiépítésének kezdete.
4. Kiskörzeti könyvtárhasználati verseny beindítása.
„Bölcs Bagoly Levelezős Verseny” fő előnye:
  - folyamatos kapcsolattartás,
  - könyvtár-pedagógiai munka segítése,
  - szakmai ismeretek fejlesztése.

Részvevők: 2002/2003 18-18 csapat 180 fő
2003/2004 13-12 csapat 110 fő
2004/2005 12-11 csapat 115 fő

Fő támogatói: TKT, Bükkábrány Község Önkormányzata,
II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár,
Városi Könyvtár, Mezőkövesd.

Eddigi együttműködésünkről:

Szakmai rendezvények

Idő	Téma	Részvevők
2002. október	Alakuló értekezlet	Elek Erika m. szaktanácsadó Társ. vez.; Városi Kvt. vez.
2002. november Mezőkövesden és Bükkábrányban	Rendhagyó irodalom óra Weinrauch Katalin írónővel	10 iskola 89 gyerek
2002 októbertől – 2003 ápriliséig	Bölcs Bagoly Verseny	18-18 csapat
2003. március	Az olvasóvá nevelés	Bemutató órával
2003. április	BB döntő	GYISM támogatás OSZK megtekintése
2003. október	Az időszaki kiadványok szerepe az isk. kvt-ban	Bemutató órával
2003 októbertől – 2004 ápriliséig	Bölcs Bagoly Verseny	13-12 csapat
2004. március	Kiskönyvtárak az EU- ban	NKA támogatás Városi könyvtár
2004. április	BB döntő	13-12 csapat
2004. október	„Összefogás a könyvtárakért” szakmai nap	II. Rákóczi Ferenc Megyei Kvt.
Tervezett:		
2004 októbertől – 2005 ápriliséig	Bölcs Bagoly Verseny	12-11 csapat
2005. június	I. Dél-Borsodi Olvasótábor megtervezése	

* Elhangzott az Iskolai könyvtárak az Európai Unióban, Könyvtárostanárok II. Országos Konferenciáján Budapesten, 2004. október 29-én.